

As a result of theoretical and practical aspects of condominiums functioning study, it must be acknowledged that their activity has a range of problems restraining the process of creating new and further effective development of the existing ones. This article attracts the attention of state authorities' representatives, the staff of condominiums and the public to the above-mentioned problems in order to ensure citizens' right to dispose of their housing independently, to use models of rational and economic exploitation of their property. Effective use of facilities, funds, increase in control and responsibility will lead to the organization of rational maintenance of condominiums.

СУТНІСТЬ ТА КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ «РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА»

NATURE AND KEY ASPECTS OF THE STUDY OF THE ECONOMIC CATEGORY "BUSINESS DEVELOPMENT"

У статті систематизовано наукові підходи до відбору індикаторів фінансової діагностики підприємства. Побудовано алгоритм графоаналітичної моделі діагностики. Модель урахує етап життєвого циклу підприємства, а також значення і тренд зміни індикаторів. Застосування моделі дає змогу отримати обґрунтований діагноз стану підприємства та середовища його діяльності. Графічна форма представлення результатів дає глибше уявлення про подальші перспективи розвитку підприємства.

Ключові слова: графоаналітична модель, фінансова діагностика, індикатор, індикативний рівень, діагноз.

В статье систематизированы научные подходы к отбору индикаторов финансовой диагностики предприятия. Построен алгоритм графоаналитической модели диагностики. Модель учитывает этап жизненного цикла предприятия, а также значение и тренд изменения индикаторов. Применение

моделей позволяет получить обоснованный диагноз о состоянии предприятия и среде его деятельности. Графическая форма представления результатов дает более глубокое представление о дальнейших перспективах развития предприятия.

Ключевые слова: графоаналитическая модель, финансовая диагностика, индикатор, индикативный уровень, диагноз.

Scientific approaches to the selection of indicators of financial diagnostics of the enterprise are made in the article. The algorithm of the graphic-analytical model of diagnostics is constructed. The model considers the stage of the company's lifecycle, as well as the value and trend of the change of indicators. Application of the model allows obtaining a substantiated diagnosis of the state of the enterprise and its environment. Graphic representation of results gives a deeper idea of future prospects of enterprise development.

Key words: graphic-analytical model, financial diagnostics, indicator, indicative level, diagnosis.

УДК 336.114:65.012.12:629.33

Савчук Я.О.

к.е.н., доцент кафедри «Фінанси і кредит»

Академія рекреаційних технологій і права

Постановка проблеми. Якісна організація процесу управління фінансами підприємства видається нездійсненою без чітко сформованої картини щодо стану керованого об'єкта і середовища його існування, що можливо лише за наявності відповідної інформації. Реалії сьогодення є такими, що інформація стає основою процесу управління, перетворюється у найважливіший ресурс, володіння яким дає змогу організаціям забезпечувати свій розвиток, зміцнювати стратегічні позиції. Це викликає потребу у побудові якісної моделі фінансової діагностики як системи відслідковування, збирання й комплексного опрацювання та використання інформації, що допомагає керівництву віднайти резерви підвищення ефективності функціонування підприємства, що, власне, й підкреслює незаперечну актуальність вибраної тематики та своєчасність її розроблення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на значне різноманіття наявних моделей фінансової діагностики, розроблених зарубіжними вченими, проблема їх адаптації до сучасних умов господарювання вітчизняних підприємств та визначення їх ефективності досить активно досліджується українськими науковцями. Тут слід відзначити праці М. Білошкурського, К. Колесар, А. Кругляк, К. Салиги та С. Власенко, що є спробами застосування методичних розробок зарубіжних науковців і вагомим здобутком у дослідженні методичних основ фінансової діагностики підприємства. Крім того, значна кількість сформованих в останні роки підходів до здійснення фінансової діагностики підприємства свідчить про те, що методичні засади та практичний інструментарій її проведення в Україні знаходяться на стадії розвитку.

Постановка завдання. Основною метою дослідження є розроблення графоаналітичної

моделі фінансової діагностики підприємства, що враховує етап його життєвого циклу, використовує значення та динаміку досліджуваних параметрів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У практиці господарювання закордонних підприємств фінансові показники діяльності публікуються у річних звітах, причому кожне підприємство зазначає свій набір коефіцієнтів та їх систематизацію. Американські фірми найчастіше наводять у річному звіті набір із 10–15 показників. Фінансові коефіцієнти по окремих підприємствах і сферах діяльності США публікуються у періодичних виданнях та довідниках фірм, виданнях Податкового бюро Міністерства торгівлі США, Комісії із цінних паперів і бірж та ін. В Японії фінансові коефіцієнти також публікуються у щорічниках-довідниках, довіднику Міністерства торгівлі і промисловості (до 80 показників) [1, с. 33]. У літературі пропонується різний перелік фінансових коефіцієнтів, який варіюється від декількох до системи із понад сотні показників.

Із позиції діагностики, на думку О. Мельник [2, с. 49], доцільніше використовувати поняття «індикатор», оскільки «показник» є кількісним вимірником властивостей, стану, розвитку певного об'єкта, процесу, явища, суб'єкта тощо. Показники перетворюються на індикатори тоді, коли за їх допомогою дослідник відстежує, аналізує та прогнозує тенденції змін окремих сфер діяльності організації. На кожному підприємстві з великої кількості показників управлінці вибирають для ретельного планування, обліку, аналізу та контролю лише окремі, які є пріоритетними, показовими, комплексними, відображають стан найважливіших сфер фінансово-господарської діяльності організації. Необхідно враховувати взаємозв'язки між показниками та вплив їхніх змін на інші показники. Тобто індикатори – це ключові показники, які формують орієнтири та відображають тенденції розвитку підприємства чи його окремих сфер.

Дослідження фінансово-господарської діяльності за допомогою індикаторів дає змогу отримати сигнали про порушення у роботі підприємства. Тож якщо в ході дослідження вибрана ефективна система індикаторів, то негативні впливи та прорахунки управління діють на її елементи як на чутливі сенсори, які акумулюють цю інформацію і сигналізують про загрози фінансово-господарській діяльності підприємства. Природно, що індикатори в діагностиці також є неоднорідними: вони різняться за будовою (складністю), належністю до середовища використання, можливістю нормування й управління ними, а також за предметом дослідження [3].

Тому слід підкреслити необхідність урахування вимог до показників у діагностиці, а також дотримання правил побудови системи індикаторів [4].

Прикладні методики формалізації діагностичних параметрів опираються, головним чином, на значення індикаторів та правила трактування цих значень. Проте динаміка індикаторів, що описує напрям дії цих сигналів, залишається поза увагою і зрідка розглядається в процесі фінансової діагностики. За умов стрімкої зміни значень індикаторів це може стати суттєвим недоліком моделі.

Вказані вади дає змогу усунути використання графоаналітичного підходу, що одночасно враховує значення і динаміку індикаторів. Діагноз, сформульований у такий спосіб, має більше перспектив для подальшого прогнозування й управління.

Крім того, цілі фінансової діагностики щораз різні та тісно пов'язані з тією стадією функціонування, що переживає підприємство – етапом його життєвого циклу. Суть пропонованої методики полягає у відборі індикаторів залежно від етапу життєвого циклу підприємства й дослідженні їх значень та тенденцій зміни. Перед постановкою діагнозу слід дати характеристики групам індикаторів: результативності фінансово-господарської діяльності, платоспроможності, забезпечення фінансово-господарської діяльності, фінансового потенціалу та інтенсивності використання фінансових ресурсів. Методика передбачає такі особливості:

- система індикаторів для діагностики залежить від позиції підприємства в структурі життєвого циклу;

- залежно від значення індикатора він набуває однієї з якісних характеристик його рівня: А – високий, В – середній, С – низький;

- наочне відображення переважного спрямування динаміки індикатора вимагає побудови тенденційних графіків або ліній тренду;

- отримана крива накладається на шкалу значень, що характеризує індикативний рівень (високий, середній, низький) та ступінь відповідності нормативу;

- нормативний рівень індикатора встановлюється емпірично з урахуванням тенденцій розвитку сфери господарювання підприємства;

- належність індикатора до певного рівня в умовах даного підходу є сигналом, тоді як динаміка (стабільність у межах одного рівня або його зміна) характеризує напрям зміни діагнозу;

- діагноз, що охоплює повну множину ситуацій, у такому разі набуває оцінок: позитивний, задовільний, загрозливий.

Для встановлення етапу життєвого циклу підприємства доцільно скористатися системою показників, запропонованою у роботі [5], обмежувальні умови якої адаптовані до специфіки діяльності українських підприємств (табл. 1).

Для виявлення сигналів про виникнення явищ кризового стану підприємства потрібне постійне відслідковування показників його фінансової та

Таблиця 1

Система показників діяльності підприємства для визначення етапу його життєвого циклу (доповнено за [5])

Показники діяльності	Етапи життєвого циклу підприємства					
	Виникнення і становлення	Розвиток	Зрілість	Насичення	Спад	Криза і ліквідація
Структура та динаміка балансу (рівень відповідності власних та залучених джерел)	власні засоби < позикові засоби	власні засоби ≤ позикові засоби	власні засоби > позикові засоби	власні засоби ≥ позикові засоби	власні засоби < позикові засоби	власні засоби < позикові засоби
Фінансова стійкість	власні оборотні засоби ≤ 0 власні та довгострокові позикові джерела формування запасів та витрат ≥ 0	власні оборотні засоби ≤ 0 власні та довгострокові позикові джерела формування запасів та витрат ≥ 0	власні оборотні засоби ≥ 0 власні та довгострокові позикові джерела формування запасів та витрат ≥ 0	власні оборотні засоби > 0 власні та довгострокові позикові джерела формування запасів та витрат ≥ 0	власні оборотні засоби ≤ 0 власні та довгострокові позикові джерела формування запасів та витрат ≤ 0	власні оборотні засоби ≤ 0 власні та довгострокові позикові джерела формування запасів та витрат ≤ 0
Платоспроможність	коефіцієнт забезпеченості оборотними засобами < 0,1 коефіцієнт поточної ліквідності ≥ 2	коефіцієнт забезпеченості оборотними засобами ≥ 0,1 коефіцієнт поточної ліквідності ≥ 2	коефіцієнт забезпеченості оборотними засобами ≥ 0,1 коефіцієнт поточної ліквідності ≥ 2	коефіцієнт забезпеченості оборотними засобами > 0,1 коефіцієнт поточної ліквідності ≥ 2	коефіцієнт забезпеченості оборотними засобами < 0,1 коефіцієнт поточної ліквідності < 2	коефіцієнт забезпеченості оборотними засобами < 0,1 коефіцієнт поточної ліквідності < 2
Рентабельність реалізації за прибутком від операційної діяльності	низька (до 10%)	середня (10-20%)	висока (більше 20%)	висока (більше 20%)	середня (10-20%)	низька (до 10%)
Темпи росту обсягів реалізації	позитивна динаміка (100-110% рівня попередньо-го року)	середні або високі темпи росту (понад 120%)	стабільна динаміка (110-120% рівня попереднього року)	зменшення або стабільність (80-100% рівня попередньо-го року)	від'ємна динаміка	від'ємна динаміка
Контрольована частка ринку	10-20%	20-40%	20-40%	20-40%	10-20%	<10%
Рівень концентрації підприємств на ринку (індекс Херфіндаля-Хіршмана)	низька (менше 1000)	помірна (1000-2000)	висока (більше 2000)	висока (більше 2000)	низька (менше 1000)	низька (менше 1000)

ділової активності. Аналіз таких показників дає змогу кількісно оцінити явища, що виникають. Однак ті самі показники можуть мати різне значення й тенденцію на різних етапах життєвого циклу як конкурентної переваги підприємства, так і його існування загалом.

Відповідно до стадії життєвого циклу, в якій перебуває підприємство, підбираються параметри, що є пріоритетними у проведенні фінансової діагностики. Індикатори, що вибрані для побудови моделі, покликані якнайповніше відображати всі параметри ситуації, що склалася на підприємстві, і разом із тим не нагромаджувати зайвих аналітичних процедур. Відібрані індикатори доцільно

подати у такому складі (табл. 2). Інтерпретовані у такий спосіб індикатори сприяють швидшому розпізнаванню сигналів і дають змогу створити інформаційне підґрунтя для прогнозування та впливу на параметри ситуації.

Варто також зауважити, що досягнення вірогідності результатів діагностики вимагає обов'язкового здійснення експериментальної перевірки. Завдяки адаптивності методики це дасть змогу вдосконалити набір правил постановки діагнозу, уточнити якісні терми індикаторів.

Отже, використання методичного апарату нечіткої логіки відкриває широкі можливості для побудови простих, адаптивних та досить достовір-

Система індикаторів, що характеризують діагноз підприємства

Параметри ситуації	Індикатори	Середньогалузеве (нормативне) значення	Рівні індикаторів		
			А	В	С
Результативність	рентабельність капіталу за чистим прибутком	6%	>10%	3-10%	<3%
	віддача активів	12,5	>15	5-15	<5
	рентабельність власного капіталу	15%	>20%	10-20%	<10%
	рентабельність основних виробничих фондів	30%	>40%	20-40%	<20%
	рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності	3,5%	>5%	2-5%	<2%
Платоспроможність	поточна ліквідність активів	2	>2	1,5-2	<1,5
	питома вага чистих мобільних коштів у загальному обсязі	20%	>30%	10-30%	<10%
	швидка ліквідність	1	>1,0	0,5-1, 0	<0,5
	абсолютна ліквідність	0,25	>0,3	0,1-0,3	<0,1
	співвідношення короткострокової дебіторської і кредиторської заборгованості	1	>1,5	0,5-1, 5	<0,5
Забезпечення	індикатор майнового забезпечення	0,15	>0,2	0,1-0,2	<0,1
	знос основних засобів	0,5	>0,7	0,3-0,7	<0,3
	оновлення основних засобів	0,1	>0,15	0,05-0,15	<0,05
	мобільність активів	0,5	>0,5	0,3-0,5	<0,3
Фінансовий потенціал	індикатор довгострокового залучення фінансових ресурсів	0,2	>0,3, <0,5	0,1-0,3	<0,1, >0,5
	індикатор стійкості фінансування	0,7	>0,7	0,5-0,7	<0,5
Фінансова безпека	ступінь самофінансування	1,00	>1,0	0,7-1,0	<0,7
	фінансова незалежність (автономія)	0,5	>0,5	0,3-0,5	<0,3
	індикатор кратності процентів	7,5	>10	5-10	<5
	маневреність власного капіталу	0,5	>0,7	0,3-0,7	<0,3
	індикатор структури покриття довгострокових вкладень	0,75	>1,0	0,5-1,0	<0,5
	індикатор фінансової незалежності капіталізованих джерел	0,7	>0,9	0,8-0,9	<0,8
Інтенсивність використання фінансових ресурсів	оборотність активів, ресурсівіддача	1,5	>2,0	1,0-2,0	<1,0
	Фондовіддача	15	>20	10-20	<10
	обіговість оборотних засобів	2	>3	1-3	<1
	обіговість запасів	15	>30	10-30	<10
	оборотність дебіторської заборгованості	7,5	>10	5-10	<5
	оборотність готової продукції	30	>50	20-50	<20

них моделей діагностики фінансово-господарської діяльності складних динамічних систем, якими є сучасні промислові підприємства.

Розрахунок значень відібраних індикаторів, застосування вказаних правил відбору дадуть змогу суттєво скоротити кількість аналізованих індикаторів і тим самим заощадити ресурси дослідника.

Наступним кроком побудови моделі є формування правил пояснення динаміки індикаторів. Для прикладу розглянемо індикатор абсолютної ліквідності, що набуває позитивних значень, відмінних від 0. Норматив (0,2) встановлено емпірично.

У разі позитивної динаміки індикатора, наприклад за зміни рівня В на рівень А (крива (1) на рис. 1), динаміка індикатора характеризується як ВА – «сприятливий ріст».

У разі зміни індикатора в інший бік – із рівня В до С (крива (3) на рис. 1) позначається ВС, а

динаміка індикатора отримує характеристику «загрозливий спад».

Якщо ж значення індикатора залишається стабільним у межах певного рівня, наприклад ВВ (крива (2) рис. 1), динаміка індикатора у такому разі визначається як «допустима стабільність».

Правила ідентифікації сигналів повинні враховувати множину можливої динаміки індикатора. Слід також зауважити, що наведена множина правил різнитиметься для індикатора-стимулятора та індикатора-дестимулятора діяльності підприємства. Запропонована система індикаторів також містить дестимулятори, а саме: індикатор зносу основних засобів, індикатор довгострокового залучення фінансових ресурсів та індикатор структури покриття довгострокових вкладень.

Окрім проаналізованих випадків, коли тенденція зміни індикатора може бути зображена у вигляді зростаючої або знижувальної лінії тренду,

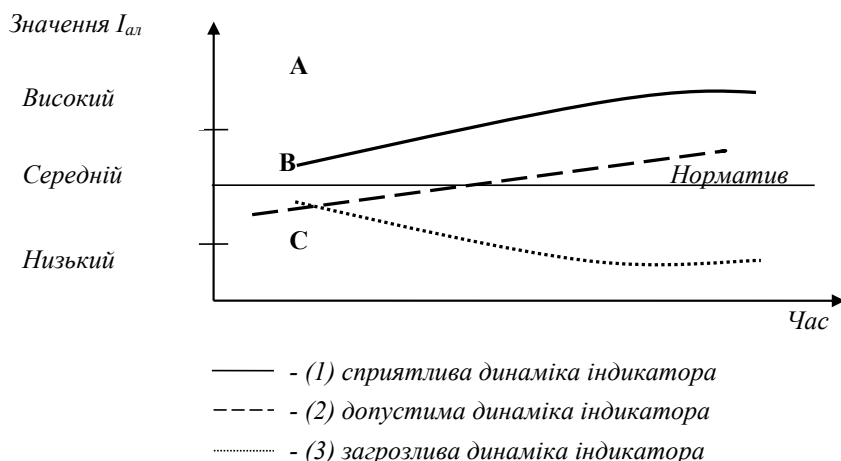

Рис. 1. Базові елементи графоаналітичної моделі фінансової діагностики для індикатора абсолютної ліквідності

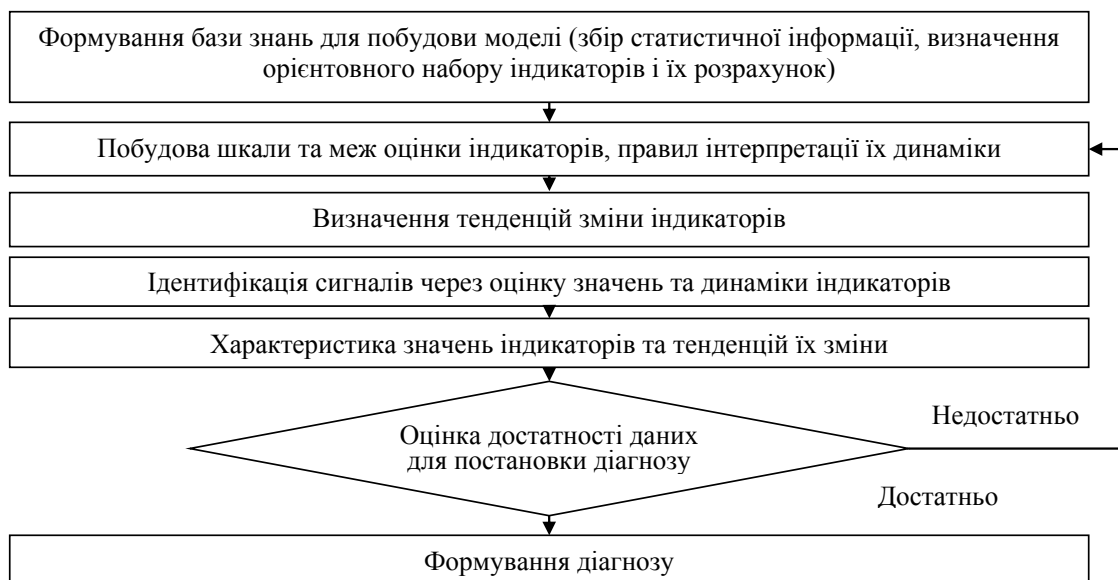

Рис. 2. Алгоритм побудови графоаналітичної моделі фінансової діагностики підприємства

часто виникають ситуації, коли тренд змінює напрям на зворотний. Моделі, які описують стандартні зміни в тренді, є графічними зворотними моделями. Структуру називають інверсійною, якщо вона демонструє зміну індикатора у зворотному напрямі. Інверсійною структурою є, наприклад, «подвійний пік» або «подвійне підґрунтя» [6].

Для аналітичної обробки мінливих рядів даних у прогнозуванні ринку використовують метод розрахунку плинних середніх та екстраполяційне згладжування тренду. У цих випадках можливе подвійне згладжування. Проте використання вказаних методів короткотермінового прогнозування є доцільним лише за умови, що існує підтвердження незмінності причинного комплексу, який формує тенденцію.

Поєднання графічного підходу та методів нечіткої логіки в алгоритмі побудови графоаналітичної моделі (рис. 2) дає змогу отримати обґрунтований діагноз щодо ситуації, яка характеризує стан підприємства та середовища його діяльності; водночас графічна форма представлення напрямів та темпів зміни параметрів ситуації дає глибше уявлення про подальші перспективи розвитку.

Для побудови єдиного діагнозу про стан підприємства чи окремі бізнес-процеси, слід узагальнити отримані результати – дати якісну характеристику проаналізованим параметрам та ситуації загалом.

Отже, результати реалізації графоаналітичної моделі дають змогу дати не лише наочну інтерпретацію отриманим попередньо діагнозам щодо минулих і сучасних ситуацій, а й передбачити можливості розвитку підприємства.

Використання запропонованого підходу в процесі реалізації фінансової діагностики як доповне-

ння до інтегральної оцінки визначається такими його перевагами:

- визначення стадії життєвого циклу підприємства на початковому етапі діагностики дає повнішу характеристику ситуації й формує причинно-наслідкові зв'язки, що пояснюють виникнення певних тенденцій;

- зв'язок із життєвим циклом підприємства дає змогу вибрати для дослідження невелику кількість індикаторів, заощадивши, таким чином, час і фінансові ресурси;

- обсяг вхідної інформації можна легко змінити в ході дослідження, доповнити чи скоротити відповідно до цілей діагностики;

- межові та нормативні значення підлягають коригуванню та налаштуванню залежно від сфери діяльності підприємства, параметрів ринків, економічної ситуації в країні;

- з'ясування динаміки параметрів ситуації сприяє ідентифікації сигналів, що досить складно визначити лише за їх значеннями індикаторів;

- зображення тенденцій руху індикаторів дає наочне усвідомлення перспектив розвитку ситуації й полегшує прогнозування;

- не вимагає використання спеціального програмного забезпечення.

Слід також указати на труднощі його використання:

- для простеження тенденцій необхідний аналіз динаміки даних за щонайменше три попередні роки діяльності підприємства;

- інтенсивність зміни етапів життєвого циклу сучасних вітчизняних підприємств, іноді навіть у зворотному напрямі, часто не дає змоги чітко встановити параметри, що є найбільш значимими в дослідженні;

- крім того, застосуванню графоаналітичної моделі як єдиного методичного підходу перешкоджає те, що форма представлення результатів як якісних характеристик може бути неоднозначно трактована та призвести до конфлікту поглядів щодо плану подальших дій.

Як підсумок, слід зазначити, що не існує універсальної моделі діагностики, її вибір є індивідуальним для окремо взятого дослідження і вимагає здійснення експериментальної апробації альтернатив, проведення ґрунтовного аналізу отриманих результатів, застосування знань, досвіду й інтуїції дослідника. Результати ж фінансової діагностики підприємства можуть слугувати висхідною базою для управління його розвитком, прийняття ефективних обґрунтованих управлінських рішень на цій основі.

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз реалізації фінансової діагностики за допомогою адаптованої графоаналітичної моделі, що враховує етап життєвого циклу, використовує значення і тренд зміни параметрів ситуації доводить

доцільність її застосування. Модель дає змогу вибрати два-три із системи параметрів (результативність, платоспроможність, забезпечення діяльності, фінансовий потенціал, фінансова безпека, інтенсивність використання фінансових ресурсів), що є найбільш інформативними для конкретної фази життєвого циклу підприємства. Завдяки виділенню в моделі трьох рівнів індикаторів, установленню їх нормативів, оцінці трендів, що характеризують їх рух, модель має не лише аналітичну цінність, а й прогностичну здатність. Зважаючи на переваги графоаналітичної моделі діагностики, її доцільно використовувати як доповнення до реалізації інтегральних моделей. Причиною є те, що застосування системи індикаторів як кількісного втілення діагностованих ознак, відображаючи різні сторони діяльності підприємства, з одного боку, враховує динамічність розвитку і наявні потенційні можливості та загрози, а з іншого – характеризується певною суперечливістю, що ускладнює отримання однозначного висновку стосовно трактування поточного стану підприємства і з'ясування перспектив його розвитку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Лагун М.І. Послідовність проведення комплексного аналізу фінансового стану підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. 2006. № 6(61). С. 31–36.
2. Мельник О.Г. Фінансовий потенціал машинобудівного підприємства: сутність та фактори оцінювання. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». 2007. № 606. С. 46–51.
3. Кость Я.О., Кривов'язюк І.В. Діагностика фінансово-господарської діяльності промислового підприємства: монографія; Нац. акад. наук України, Ін-т економіки пром-ті. Донецьк; Луцьк, 2012. 200 с.
4. Кость Я.О. Місце фінансової діагностики в системі фінансового менеджменту підприємства. Наука й економіка. Хмельницький, 2010. № 2(18). С. 55–64.
5. Жантлісова Е.А. Рыночные стратегии развития металлургических предприятий: автореф. дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами – промышленность». Оренбург, 2008. 22 с.
6. Економіко-статистичне моделювання і прогнозування: навч. посіб. для студ. спец. 7.050107 і 8.050107 «Екон. п-ва» / В.П. Кічор, Р.В. Фещур, В.В. Козик та ін.; Нац. ун-т «Львівськ. Політехніка». Л.: Львівськ. політехніка, 2007. 154 с.

REFERENCES:

1. Laghun M. I. (2006) Poslidovnistj provedennja kompleksnogho analizu finansovogho stanu pidpryjemstva [Sequence of the complex analysis of the financial condition of the enterprise]. Formuvannja

rynkovykh vidnosyn v Ukraini, no 6 (61), pp. 31–36. [in Ukrainian]

2. Meljnyk, O. Gh. (2007) Finansovyj potencial mashynobudivnogho pidpryjemstva: sutnistj ta faktory ocinjuvannja [Financial potential of the machine-building enterprise: the essence and factors of evaluation]. Visnyk nacionaljnogho universytetu „Ljvivsjka politehnika”. Serija: Menedzhment ta pidpryjemnyctvo v Ukraini: Etapy stanovlennja i problemy rozvytku, no 606, pp. 46–51. [in Ukrainian]

3. Kryvov'jazjuk, I.V., Kostj, Ja. O. (2012) Diagnostyka finansovo-ghospodarsjkoji dijalnosti promyslovogho pidpryjemstva [Diagnosis of financial and economic activity of an industrial enterprise]. Donecjk: Nac. akad. nauk Ukrainy, In-t ekonomiky prom-sti. [in Ukrainian]

4. Kostj, Ja. O. (2010) Misce finansovoji diagnostyky v systemi finansovogho menedzhmentu pidpryjemstva [The place of financial diagnostics in the system of financial management of the enterprise]. Nauka j ekonomika, no. 2 (18), pp.55-64. [in Ukrainian]

5. Zhantlisova, E. A. (2008) Rynochnye strategii razvitija metallurgicheskikh predprijatij [Market development strategies for metallurgical enterprises] (PhD Thesis), Orenburg: orenburgskij gosudarstvennyj universitet. [in Russian]

6. Kichor, V. P., Feshhur, R. V., Kozyk, V. V. (2007) Ekonomiko-statystychni modeljuvannja i prohnozuvannja [Economic and statistical modeling and forecasting]. Ljviv: Nac. un-t „Ljvivsjk. politehnika”. [in Ukrainian]

Savchuk Y.O.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Finance and Credit
Academy of Recreational Technology and Law

GRAPHIC-ANALYTICAL MODEL OF FINANCIAL DIAGNOSTICS OF THE ENTERPRISE

Scientific approaches to the selection of indicators of financial diagnostics of the enterprise are made in the article. The algorithm of the graphic-analytical model of diagnostics is constructed. The model considers the stage of the company's lifecycle, as well as the value and trend of the change of indicators. Application of the model allows obtaining a substantiated diagnosis of the state of the enterprise and its environment. Graphic representation of results gives a deeper idea of the future prospects of enterprise development.

An analysis of the implementation of financial diagnostics using an adapted graphic-analytical model that considers the stage of the lifecycle uses the value and trend of changing the parameters of the situation proves the expediency of its application. The model allows us to choose two or three of the system parameters (effectiveness, solvency, activity provision, financial potential, financial security, the intensity of use of financial resources), which are the most informative for a particular phase of the company's lifecycle. Due to the selection of three levels of indicators in the model, the establishment of their norms, the assessment of trends that characterize their movement, the model has not only analytical value but also predictive ability.

Given the advantages of the graphic-analytical model of diagnosis, it is advisable to use it as an addition to the implementation of integrated models. The reason is that the use of a system of indicators as a quantitative embodiment of diagnosed features, reflecting different aspects of the enterprise, on the one hand, considers the dynamics of development and existing potential opportunities and threats and, on the other hand, is characterized by some contradictions, which makes it difficult to obtain a unambiguous conclusion regarding the treatment of the current and will establish an enterprise and find out the prospects for its development.